

**COLOKJE VE
INFORMACIJE**

Julij - avgust 1974

št. 7-8

leto 3

Na 8. redni seji delavskega sveta so člani razpravljali o gospodarjenju v prvih šestih mesecih. Poslovno poročilo, ki je obsegalo 31 strani, je bilo razdeljeno že pred sejo.

O finančnem delu poročila je spregovoril finančni direktor Aleksander Vavpotič. Navajamo njegova osebna mnenja. Tako je poudaril, da v strukturi celotnega dohodka in dohodka lahko beležimo bistvene spremembe v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Poraba surovin je na 100 dinarjev celotnega dohodka porasla za 13 dinarjev in predstavlja že 76,457 dinarja. Na ekonomičnost in rentabilnost poslovanja v letošnjem prvem polletju ima tolikšen vpliv, da smo vsoto netto skladov in amortizacije nad predpisano stopnjo dosegli samo še 5,562.000 dinarjev v primerjavi z lanskoletnimi 8,290.000 dinarji, pri 47% povečanju realizacije. Izredno močno povečanje stroškov beležimo pri pogodbenih obveznostih zaradi višjih obrestih od kreditov in zavarovalnih premij in pri zakonskih obveznostih, ko smo morali samo v prvem polletju dati samoupravnim interesnim skupnostim, vodni skupnosti in družbeno-politični skupnosti za milijon dinarjev več prispevkov in davkov.

Na temelju določil samoupravnega sporazuma so formirali v obdobju, o katerem poročamo, kalkulativnih osebnih dohodkov za 8,565.594,95 dinarjev, pri 5,8% povečanju za povečanje življenjskih stroškov. V primerjavi z istim obdobjem lani so se povečali življenjski stroški za 21,9%, v primerjavi s celim lanskim letom pa so se v prvem polletju povečali za 17,6%. Za izračun faktorja stimulacije pa smo dohodek povečali za vse povečane prispevke in davke, t.j. za 1,608.892,80 dinarjev.

V tem obdobju smo za 122.630,04 dinarjev prekoračili izplačilo osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu, kar predstavlja 1% prekoračitve pri 12,4% povečanju osebnih dohodkov na uro in pri povprečnem osebnem dohodku 2.671,76 dinarjev na mesec. Pri nadaljnjem povečanju osebnih dohodkov za 20% lahko predvidevamo znatno prekoračitev po samoupravnem sporazumu. Iz gornjih navedb sledi, da znaša povečanje OD na povprečje lanskega leta za 10%, za mesec januar za 24% in življenjski stroški za 17,6% v primerjavi s celim letom 1973.

Analiza obratnih sredstev kaže nadaljnjo rast obratnih sredstev, kot tudi njenih virov. Povprečna sredstva so se povečala za četrtno, viri pa za 29% napram lani. Posebno mesto zavzemajo zaloge surovin, ki so se povečale od 28,964.000 na 38,138.000 dinarjev, vendar v dvomljivem asortimanu. Gibanje zalog polizdelkov in gotovih izdelkov kaže povečanje za 23, oziroma 4% v absolutni višini. Relativno beležimo močno znižanje ter so bile zaloge polizdelkov v vrednosti 2,281.000 in gotovih izdelkov za 3,338.000 dinarjev. Navedeni kazalec boljšega, oziroma hitrejšega obračanja zalog je tudi v povprečni vezavi polizdelkov in nedokončane proizvodnje od 21 dni na 15 dni in gotovih izdelkov od 17 na 10 dni. Zaradi večjih DIS v letu 1974 za 48% ali 5,619.000 dinarjev so več angažirana obratna sredstva. Znatno hitreje povečujemo tuja sredstva za financiranje obratnih sredstev kot

lastna. Kratkoročni krediti so večji za 71%, dolgoročni za 261%, lastna sredstva pa 19%. Sledilo je analitsko-plansko poročilo, katerega je podala Bernarda Osovnikar.

Količinski plan proizvodnje smo dosegli 93%, plan gotovih izdelkov 96%, realizacijo prodaje 99%. Povečana prodaja je dosežena z znižanjem zalog gotovih izdelkov. Dosežena je finančna realizacija 118%, od tega na domačem trgu 119, pri izvozu 111%.

Že ob sprejetju gospodarskega načrta za leto 1974 je bilo omenjeno, da se predvideva podražitev surovin za cca 43%. V kolikor nam ne bodo pravočasno odobrene nove prodajne cene za izdelke, kjer je strošek za surovine večji od prodajne cene izdelka, teh ne bomo mogli proizvajati. Predvidevanja so se uresničila le delno, saj znaša podražitev pri uvoznih surovinah za 66%, pri domačih za 82% in pri embalaži 36%. Te podražitve so v primerjavi z nabavnimi cenami iz leta 1973 pri uvozu 27.329 tisoč dinarjev, na domačem trgu 15.596 tisoč dinarjev ter pri embalaži 2.924 tisoč dinarjev, oziroma skupaj 45,849.000 dinarjev. Ob podražitvi surovin pa je nabavna služba poleg tega imela še velike težave pri nabavi surovin, saj le-teh ni na tržišču. Pomanjkanje posameznih surovin in podaljšani roki dobav so močno ovirale delo v proizvodnji. Izpad proizvodnje je največji v obratu sinteze (1.053 ton) saj je bil plan dosežen le 64%. Pri lakih in emajlih je plan dosežen 94,5%, po posameznih grupah so močni odkloni. Tako smo dosegli pri nitrolakih 136%, nitro emajlih 125%, sintetičnih lakih 54%, oljnih barvah 64%, IRH barvah 69% in kitih 81%. Povečana proizvodnja specialnih lakov po naročilu in sprememba planirane proizvodnje je močno vplivala na vrednost realizacije, ki je dosežena s 118%. Lani smo dosegli PC 10,92 dinarjev, letos pa 16,05 dinarjev.

Količine po delovnih nalogih so v povprečju v primerjavi z lanskim letom za 2,7% manjše. Manjše količine na delovnih nalogih so v mešalnici 14%, efektni laki 6%, ostali nalogi imajo povečane količine na delovni nalog - kuhinja 5%, sinteza 11, nitro 25 in disperzija 24%. Število ribanj se je v mešalnici v povprečju povečalo za 13,3% v primerjavi z letom poprej, kar je povzročilo izpad proizvodnje v količini 500 ton izdelkov. Vzrok je v slabši kakovosti mikroniziranih surovin, iztrošenosti trovaljčnikov, spremembi asortimana proizvodnje v primerjalnih grupah izdelkov in podaljšanih časih izdelave pri zamenjavi pigmentov za določeno nianso.

Iz pregleda zalog je razvidno, da se zaloge surovin večajo, zaloge gotovih izdelkov pa so na taki ravni kot v začetku leta. Kljub povečani zalogi olj, smol, pigmentov in kemikalij, proizvodnja ne uspeva izvršiti planskih zadolžitev, ker asortiman ni konstanten. Izvoz je realiziran količinsko 97%, vrednostno v dolarjih 133%, v dinarjih 111%. Vrednost dolarja je 16% nižja od planirane. Zaradi pomanjkanja določenih surovin izvozne obveznosti niso bile realizirane v celoti.

Sledila je obširna razprava, v kateri so sodelovali skoraj vsi navzoči, nakar so člani sprejeli naslednji sklep: (štev. 125)

Da bomo zagotovili povečanje osebnih dohodkov skladno s povečanimi življenjskimi stroški in izpolnili prevzete obveznosti, moramo

- povečati ekonomičnost in rentabilnost poslovanja v absolutnem in relativnem obsegu,
- zagotoviti z dohodkom prevzete obveznosti glede lastnih sredstev za financiranje investicije umetnih smol,

- zagotoviti z dohodkom investicijsko sposobnost, t. j. kritje z lastnimi in tujimi sredstvi povprečne zaloge,
- sprejeti takšne ukrepe glede na organiziranost poslovanja s finančno komercialnimi rešitvami, ki bodo omogočile optimalno ekonomičnost poslovanja. Predvsem pa je treba povečati koeficient obračanja obratnih sredstev ob takšnem asortimanu surovin, ki bodo omogočile optimalno proizvodnjo.

POLIKEM—VISOKA ŠOLA SPORAZUMEVANJA

S sporazumom o združevanju je ogromna večina delavcev v delovnih organizacijah Color, Commerce, Donit, Helios, Jub, Melamin, Sava, Svit in Yugocryl na temelju prosto izražene volje delovnih ljudi v vseh TOZD in delovnih skupnostih, združila svoje delo in družbene sredstva v sestavljeno organizacijo združenega dela, POLIKEM, združeno podjetje kemije, gume in plastike.

Osnovni cilj združitve je močno in poslovno učinkovito združeno podjetje, ki bo podpisnicam sporazuma lahko zagotovilo večjo produktivnost, rentabilnost in ekonomičnost poslovanja ter uspešno vključitev v perspektivno izgradnjo kemične industrije. V delovni skupnosti skupnih služb so: marketing, finance in računovodstvo, razvoj in raziskave, organizacija in informacijski sistemi ter kadrovske in splošne zadeve.

Proizvodni program združenih podjetij že sedaj zavzema v vrsti proizvodov pomembno mesto v jugoslovanskem gospodarstvu in se uvršča med vidnejše predstavnike te panoge tudi v mednarodni delitvi dela. Ta pomen zgovorno kažejo tudi podatki iz zaključnih računov podpisnic sporazuma za leto 1973. Vseh devet OZD skupaj je lansko leto doseglo celotni dohodek 2.649 milijonov din z družbenim proizvodom 583.918.000 dinarjev. Brutto akumulacija je lansko leto znašala 163.573.000 dinarjev. Te organizacije so razpolagale z 962.151.000 dinarjev lastnih sredstev, zaposlovale pa so 7.194 delavcev. Letos pa bo po računih znašal celotni dohodek preko 3.500 milijonov dinarjev.

"Ta samoupravni sporazum ni konec, temveč začetek vsega skupnega in je plod devetmesečnega trdega dela, ki ga lahko označimo kot visoko šolo sporazumevanja. Pripomniti pa je treba, da to ni zapiranje v slovenske meje, temveč le organiziran nastop na jugoslovanskem in tujem trgu. Poleg tega pa je dokaz, da so delavci razumeli, kaj pomeni združevanje in kaj prinaša novega," je pri podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju kemične industrije Slovenije v SOZD Polikem poudaril ing. Marko Bulc, član izvršnega komiteja CK ZKJ.

PRVA SEJA DELAVSKEGA SVETA "POLIKEM"

Novoizvoljeni delavski svet združenega podjetja Polikem, katerega sestavlja 54 delegatov, je imel v sredo, 3. julija prvo sejo. Izvolili so predsednika delavskega sveta, in sicer Petra Škufca iz Heliosa, za namestnika pa Tineta Klemenčiča iz Save.

Na seji so nadalje razpravljali o redakcijskih spremembah samoupravnega sporazuma združenega podjetja.

Obenem so se dogovorili, da vse pogodbe med posameznimi podjetji in inozemskimi partnerji ostanejo v veljavi v polnem obsegu.

Delavski svet je nadalje imenoval člane gospodarskega odbora, odbora za splošne zadeve, izvolil delegate za odbor samoupravne delavske kontrole in izvolil strokovne komisije (komisijo za marketing, finance in računovodstvo, raziskave in razvoj, organizacijo, informacijske sisteme in računalništvo ter kadrovske in splošne zadeve).

Za v. d. generalnega direktorja SOZD Polikem je delavski svet soglasno izvolil dosedanjega generalnega direktorja kranjske Save, dipl. inž. Janeza Beravska, za njegovega namestnika pa sedanjega glavnega direktorja Donit Medvode Viktorja Megliča. V. d. direktorja sektorja za marketing je postal dipl. inž. Jurij Detiček, v. d. direktorja za razvoj in raziskave dipl. inž. Miloš Karničnik, v. d. direktorja sektorja za organizacijo in informacijske sisteme dipl. oec. Slavko Mihelič, v. d. direktorja sektorja za kadrovske in splošne zadeve dipl. oec. Andrej Košič, v. d. direktorja sektorja za finance in računovodstvo Rudi Babnik.

Delavski svet je potrdil začasno sistematizacijo delovnih mest v delovni skupnosti skupnih služb in sprejel sklep, da se razpišejo vsa vodilna delovna mesta v delovni skupnosti skupnih služb združenega podjetja. Kandidati za vodilna delovna mesta bodo morali imeti poleg splošnih pogojev tudi organizacijske sposobnosti in sposobnosti za urejanje medsebojnih odnosov.

Med pomembnejšimi sklepi delavskega sveta velja omeniti sprejem okvirnega načrta dela združenega podjetja za leto 1974. in sprejetje finančnega načrta skupnih služb. Način financiranja je določen tako, da znaša prispevna stopnja za leto 1974. 0,85% od predpisane osnove, obračunavati pa se začne s 1. julijem, in sicer kvartalno.

COLORJEVCI V POLIKEMU

Delegati v delavskem svetu:
Stane Vilar
Ernest Trinkaus
Jolanda Lešnik

Delegat v gospodarskem odboru:
Ivan Hafner, dipl. ing.

Delegat v odboru za kadrovske in splošne zadeve:
Viktor Velkavrh

Delegat za odbor samoupravne delavske kontrole:
Jurij Kuret

Izvoljeni člani strokovnih komisij:

- komisija za marketing
Franci Rozman
- komisija za raziskave in razvoj
Andrej Založnik, dipl. ing.
- komisija za finance in računovodstvo
Aleksander Vavpotič
- komisija za org. sisteme in inform. sisteme
Janez Svoltjšak, ing. org. dela
- komisija za kadrovske in splošne zadeve
Mirko Korinšek, dipl. prav.

V združenem delu smo izvolili 43% od vseh delegatov skupščine SFRJ, večji pa je delež naših delegatov v zveznem zboru - 55% kot pa v zboru republik in pokrajin - 12%. Gledano po republikah in pokrajinah, je največ delegatov iz združenega dela izvoljenih prav v naši republici - 48%, najmanj pa v Črni gori - 38%.

Kaj pa sestav delegatov zvezne skupščine?

Med 308 delegati, kolikor jih zdaj šteje zvezna skupščina, je 13,4% žensk, več kot 40% delegatov se vključuje v starostno skupino od 40 do 60 let; delegatov, starih 30 do 40 let, je petina; do 27 let starih delegatov je samo 3%. Največ delegatov - žena je iz Slovenije, sledi Hrvatska itd. Delež mladine so najbolj podprli volivci iz Kosova, najmanj pa prav pri nas, saj nimamo niti enega mladince, oziroma mladinke.

Industrijski delavci in rudarji so v skupščini SFRJ predlagali 14% vseh delegatov, vendar je še vedno v strukturi nove skupščine visok delež delegatov iz skupine vodilnega osebja, saj dosega kar 59% skupnega števila delegatov. Med kmeti so izbrali delegate za zvezno skupščino le iz Slovenije, Srbije in Vojvodine.

INTERBIRO 74

Od 21. do 26. oktobra bo na Zagrebškem velesejmu VI. mednarodna razstava sredstev za obdelavo podatkov in pisarniške opreme "Interbiro 74". Že afirmirana, specializirana sejemska prireditev je izrazito komercialna, namenjena široki strokovni javnosti in predstavlja po svoji vsebini in obsegu edinstveno jugoslovansko prireditev z omenjenega področja.

Okoli 250 tujih in domačih razstavljalcev bo razstavilo izdelke, ki jih lahko razdelimo v skupine: aparature za obdelavo podatkov, oprema za pisanje, narekovanje, risanje in frankiranje, naprave za razmnoževanje dokumentov, telekomunikacijske naprave, naprave za organizacijo in kontrolo, dokumentacijski in pisarniški pribor, oprema in pohištvo za pisarne ter šolski in tehnični pribor. Številnim tujim razstavljalcem se bodo pridružila tudi naša specializirana podjetja s področja pisarniške opreme in področja sredstev za obdelavo podatkov.

Lanska razstava je minila skoraj brez udeležbe naših delavcev, zato bi bilo priporočljivo, da si razstavo ogleda čimvečje število naših predstavnikov, saj vemo, da z opremo pisarniških prostorov in delovnih pripomočkov capljamo daleč za ostalimo.

Slovenska kemična industrija se počasi trga iz dosejanega tempa in smeri razvoja, ki je grozil, da se ta panoga v naslednjih letih v naši republici čisto razdrobi. Zelo močna je težnja, da bi kar najhitreje razvili in usposobili nove proizvodne zmogljivosti v bazični kemiji, ki je bila doslej močno zapostavljena na račun predelovalne kemične industrije. Prav tako se tako organizacije združenega dela kot drugi pristojni organi prizadevajo, da bi slovenska kemija dobila v jugoslovanskih razvojnih načrtih mesto, ki ji po pomenu te panoge za slovensko gospodarstvo pripada. K uresničevanju tega cilja sodi tudi izdelava dolgoročnega razvojnega programa kemične industrije. Večji podarek je na razvoju bazične kemične industrije, ki je v preteklih letih najbolj zaostala za planom razvoja. Nekatere dejavnosti v predelovalni kemiji so že lani dosegle proizvodnjo, na katero smo računali za letos, tako milarsko-kozmetična in predelava plastičnih mas, nekatere kemične tovarne pa niso imele možnosti razvoja, predvsem zaradi pomanjkanja nekaterih surovin.

Razvojni načrti kemične industrije so dokaj smeli, saj bodo zahtevali izredno visoka investicijska sredstva. Problem je še večji zato, ker akumulativna sposobnost podjetij te panoge stalno upada zaradi izredno visoke stopnje rasti svetovnih cen (večino surovin še vedno uvažamo) in drugih proizvodnih stroškov. Na vsak način bo potrebno spremeniti razmerje med angažiranimi lastnimi sredstvi in družbenimi sredstvi pri investiranju v razvoj kemične industrije, če bomo hoteli doseči v tej panogi tisto mesto, ki je glede na potrebe republike po kemičnih izdelkih potrebna.

DOLGIN S ŠAHOM

V polni jedilnici obrata Preske so med dopoldansko nalico žvenketale žlice in vilice. Toda smeh skupine delavcev je bil glasnejši.

Nasproti te skupine je sedel dolg, suh delavec in s tako slastjo požiral makaronovo meso in solato, da sem imel vtis, da že dolgo ni jedel. Pa vem, da ni bilo tako.

Čas malice je hotel čimbolj skrajšati, da bi lahko ostale minute porabil za igranje šaha. Šah ima brezmejno rad. Potrebuje ga bolj kot malico.

In skupina delavcev se spet smeje ... Smeje se glasno, vsiljivo in žaljivo. Dolgin se ozira, ne reče ničesar, samo kretnje so še hitrejše. Tako odrezave so, tako sunkovite, kot pri živali, ki je stalno preganjana.

Spet opazke in spet smeh ... Dolgin molči in vstane

z napol pojedeno malico in odnese posodo in pribor na pult. Vrne se k mizi in začne razvrščati figure po šahovnici. Spet opazke in še glasnejši smeh ... Dolgin pa sedi sam, tudi na stolu nasproti njega ni nikogar, čeprav nekateri stojijo, ker ni prostora.

Tisti iz skupine, ki meče žaljivke in mu je mati narava umetelno zvrtničila lase (verjetno možgane manj), je ves zaripel od smeha. Solata mu pade iz ust, tolče se po kolenih in smeje.

Tovariš z zvrtničeno glavo! Komu se smeješ? Ali veš, da je tovariš, ki je predmet tvojega zasmehovanja že prvi dan prišel na delo s šahovnico in dejal, da bo med malico prosil nekoga, da bi z njim igral. "Morda bova postala prijatelja, prijatelja tako potrebujem," je dejal. Ali veš, da je dolgin prišel od daleč, da je moral zapustiti domačo streho, ker tam ni bilo kruha. Tam je pustil tudi prijatelje. Tečko mu je brez njih, pa bi rad nove. Zdaj pa mu je prijatelj šah.

Dolgin je natanko čez 30 minut vstal in tekkel mimo mojega okna k svojemu delu. Figure v škatli pa so ropotale glasneje kot posmehovanje ...

Rihard PEVEC, varn. inž.

ZANIMIVO KASKO ZAVAROVANJE OSEBNIH VOZIL

Zavarovalnica "Sava" je kot posebno novost pred nedavnim uvedla skupinsko kasko zavarovanje osebnih vozil v zasebnem sektorju. Gre za skupinsko zavarovanje, ki ga je mogoče sklepati predvsem v organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in raznih drugih organizacijah.

Za skupinsko kasko zavarovanje se šteje zavarovanje, s katerim se zavaruje vsaj 15 osebnih avtomobilov v zasebni lasti. To zavarovanje se sklepa za polni kasko ter le z odbitno franšizo. Ta pa je lahko enotna za vso skupino ali različna. Skupinska kasko zavarovanja v zavarovalnici "Sava" se sklepajo enoletno, določbe o bonifikaciji pa veljajo tudi za zavarovanja, toda po individualnih zavarovancih. Zavarovalnica "Sava" izda ustrezno temeljno polico, zavarovalno pogodbo pa podpiše predstavnik skupine. Za vsako osebno vozilo, ki se zavaruje v okviru skupinskega zavarovanja, izda zavarovalnica "Sava" posebno polico, iz katere so poleg številke police razvidni tudi drugi podatki, na podlagi katerih se določa premija za kasko zavarovanje vsakega določenega osebnega vozila, začetek in konec zavarovanja, ki sta enotna za vso skupino zavarovanja, višina odbitne franšize, morebitna dodatna zavarovanja, kot so dodatna oprema ipd., morebitno znižanje premije zaradi priznane bonifikacije ter morebitna ostala avtomobilska zavarovanja.

Poleg tega, kar smo že omenili, naj dodamo še podatke o popustih na tehnično premijo. V skupini od 15 do 30 vozil znaša namreč popust 10%, v skupini od 31 do 50 vozil znaša popust 15%, v skupini nad 50 vozil pa 20%. V primeru, da zavarovanec v preteklem, oziroma preteklih dveh letih ni prijavil nobenega zavarovalnega primera, znaša bonifikacija 10, oziroma 20%.

Skupinsko kasko zavarovanje osebnih vozil v zasebnem sektorju je za zavarovance nedvomno zelo zanimivo. Gre namreč za cenen način zavarovanja, s katerim zavarovalnica zavaruje zavarovance pred gospodarsko škodo, takšen način pa je koristen tudi za zavarovalnico "Sava", saj se s tem kar najbolj približa zavarovancem.

Ker je v našem kolektivu kar precej "jeklenih konjičkov", ne bi bilo odveč, da se o gornjih ugodnostih temeljito pomenimo. Sedaj si vsak zase zavaruje po svojih ocenah, lahko pa bi s skupnim zavarovanjem precej prihranili, pa še brezskrbneje bi se vozili. Mogoče bi bila iniciator pogovora lahko sindikalna organizacija, na vsak način pa bi zavarovanje že lahko teklo od januarja prihodnjega leta dalje.

STRELSKA DRUŽINA „BARLE AMBROŽ“ ZOPET NA NOGAH

V četrtek 11.7.1974 je bil Mladinski klub v Medvodah zaseden do zadnjega koticčka z nevsakdanjimi gosti. Sami resni obrazi, mladincev bolj malo in ena sama mladinka. Resnost je bila povsem na mestu, saj se je po dolgem mirovanju ponovno rojevala Strelška družina "BARLE AMBROŽ".

Strelška družina je pred več leti aktivno in uspešno delovala. Sčasoma pa je aktivnost zamirala in slednjič povsem prenehala. Da bi se rešilo, kar se je že rešiti dalo, je zadnje ostanke pobrala naša strelška sekcija pri Športnem društvu in tako, čeprav pod imenom "COLOR", predstavljala Strelško družino v Medvodah.

Mnogo razlogov pa je govorilo, da se Strelška družina obnovi v taki obliki kot je bila nekoč. O pomenu, mislim, da ni potrebno izgubljeni besed, saj nam je vsem dovolj jasno, kaj pomeni v današnjem času strelška vzgoja.

Rezervni vojni starešine so bili pri tem najbolj aktivni. Sestavili so iniciativni odbor, ki je pripravil vse potrebno za izvedbo ustanovnega občnega zbora SD Barle Ambrož.

Udeležba je bila zelo razveseljiva. Tov. Praznik Branje je uvodoma opisal dosedanje delo na področju strelstva in govoril o obliki nove družine. Razprava je bila zelo živahna in množična. Poudarek je bil na tem, da se dokončno uredi strelišče v Preski, da se poveže vse sekcije po sindikalnih organizacijah, da se v čimvečjem številu v strelstvo vključi mladina iz šol itd.

Da bi nova družina kar najuspešneje delovala, je bilo potrebno izvoliti upravni in nadzorni odbor. V odbora so bili zajeti vsi sloji ljudi in iz širokega območja, da bi povezava kar najbolj uspela.

Člani UO so:

Bartelanič Matija
Krompačnik Franc
Barle Stane
Hribernik Marjan
Miloica Pero
Orel Bojan
Klavora Mitja

Rebolj Andrej
Bohinc Andrej
Pustóvrh Tone
Rozman Jože
Zver Štefan
Rotman Ivan

Nadz. odbor:

Zupančič Marjan
Les Rado
Tome Tone

Za predsednika SD BARLE AMBROŽ je bil izvoljen
tov. Rotman Ivan.

NA PLANINCAH SONČECE SIJE

(Včasih tudi dežuje)

Lojze IZLAKAR

USPEŠNO SODELOVANJE S SEV

V Sofiji je bilo jubilejno zasedanje SEV ob 25-letnici ustanovitve te gospodarske grupacije vzhodno evropskih socialističnih držav. Države članice so v preteklem obdobju dosegle pomembne rezultate v gospodarskem razvoju in pri razvijanju medsebojnih odnosov.

Naša država se je v SEV vključila pred 10 leti po posebnem sporazumu. Pri vprašanjih, ki predstavljajo vzajemni interes za našo državo in članice SEV, sodelujemo v delu organov SEV polnopravno, drugje pa le informativno. Od 28 organov sodeluje naša država kar v 15, spomnimo se, da je bilo lani pri nas zasedanje komisije za barve in lake v okviru kemične grupacije.

Nosilci sodelovanja s SEV so ustrezni zvezni organi, Gospodarska zbornica Jugoslavije ter zainteresirane TOZD, pri delu v organih SEV pa ZIS imenuje stalne delegacije. Sodelovanje je v glavnem dvostransko, čeprav obstoja tendenca mnogostranskega povezovanja, predvsem pri projektih na področju znanstveno-tehničnega sodelovanja.

Od tridesetih prijavitelcev nas je samo deset skozi okna doma v Kamniški Bistrici opazovalo dež in meglo, ki je skrivala vrhove Kamniških planin. Dež, ki je padal celo noč, je zjutraj prenehal za ravno toliko časa, da smo prišli v Kamniško Bistrico, potem pa se je ulilo kot iz škafa.

Bili smo precej mirni in filozofsko sklepali, da po vseh naravnih zakonih ne more deževati ves dan in da bo prenehalo vsaj toliko časa, da pridemo do Zoisove kočice na Kokrškem sedlu. Vsak močnejši nalet dežja smo krstili za njegov "zadnji izdihljaj", kadarkoli je skozi meglo pokukal kakšen planinski vrh, je padla pripomba: "Sonce bo", in takoj potem naslednja: "V avgustu".

Takšnih pripomb in "zadnjih izdihljajev" dežja je bilo na žalost dosti. Dan je mineval, mi pa smo že dvakrat jedli.

Napoved meteorologov: "Izboljšanje šele jutri", je omajala našo filozofijo in ob 16. uri nas je sedem od desetih dalo nahrbtnike na ramena, kapuce na glavo in se pomirjeni z usodo, da bomo mokri do kože, po-

Kolona nezadržno hiti k cilju.

Najlepše v gorah je počitek (in malica - se razume).

gumno odpravili navzgor proti Kokršskemu sedlu. Že med potjo smo pod udarci dežja ugotovili, da smo predstavniki sedmih oddelkov: neposredne proizvodnje - Zvone, OTK - Duša, TPP - Momir, OPP - Joži, komerciale - Vanja, študentov - Frane in razvoja - Anica.

Naša pričakovanja, da bomo mokri, so se uresničila. Tudi naše želje za lepše vreme so se izpolnile.

Po prijetnem bivanju v Zoisovi koči, kjer smo tudi posušili mokro obleko, nas je v nedeljo zjutraj zbudilo sonce, ki je sijalo z vsjo močjo. Zrak je bil kristalno čist in vidljivost neomejena. Niti mrzla jutranja sapica ni mogla odvrniti pogleda z daljnih vrhov daleč do Triglava.

Nad nami Grintovec in Kočna, levo Storžič, daleč v nižini med Kranjem, Krvavcem in Šmarno goro - morje megle. Cela vrsta grebenov in vrhov, divjih in veličastnih, do Velike planine s številnimi belimi brunaricami, izpranimi od dežja.

Med zajtrkom smo govorili o tem, da je vsem tistim, ki niso šli z nami, lahko samo žal. Spoznali smo planino z meglo, dežjem in mrzlim vetrom, ki prepriha do kosti, zato pa je današnji dan prinesel nekaj novega - občutek ugodja, da v suhi obleki korakam s prijatelji proti vrhu Grintanca s soncem, ki greje v hrbet. Nad nami se na travnatem pobočju pase čreda ovac in zvonci veselo pozvnanjajo.

Čeprav se vzpenjamo na vrh 2558 metrov visokega Grintovca uro in pol, ne čutimo nobene utrujenosti. Vračamo se polni vtisov in moralno pripravljene na naslednjo turo. Že prej smo z Grintovca opazovali našo pot preko Kalške gore, Kalškega grebena do Krvavca. In zdaj, ko se naša mala skupina vzpenja po skoraj navpični poti s klini in "zajlo" proti vrhu Kalške gore, v mislih pred seboj vidimo divje skale Kalškega grebena in travnata pobočja z nizkim grmovjem proti Krvavcu.

Hodimo po grebenu gor in dol ter opazujemo snežne zaplate levo in desno v soteskah, Grintovec in Kočna pa ostajajo za nami. Ko hodimo po travnatih pobočjih, imamo občutek, da je pod nogami preproga. Včasih vidimo gamse, ki nas mirno opazujejo z bližnjega skalovja, nazadnje pa počasi in elegantno izginejo.

Ob treh popoldne smo na Krvavcu. Malica, počitek, potem pa zadnja etapa do podnožja. Vsi smo mnenja, da smo doživeli nekaj edinstvenega. Zavedamo se, da tam nekje visoko ponosno stojijo naši stari in novi znanci: Grintovec, Kočna, Kalška gora in ko smo jih

pozneje opazovali iz avtobusa, ki se bliža Medvodam, obsijane z zahajajočim soncem, je naš pogled izdajal nemo sporočilo: "Še vas bomo obiskali!"

Momir SAVOVIĆ

Foto: Vanja Matijevec

NEKAJ PODATKOV PRED NOVO SMUČARSKO SEZONO

Poletje in s tem tudi vroči poletni dnevi bodo kaj hitro za nami in marsikdo bo začel misliti na drugo vrst rekreacije, med tem tudi na smučanje.

Ta sestavek je namenjen tistim, oziroma vsem, ki boste pričeli s smučanjem, se podali v trgovino za nakup opreme ali pa želite opremiti s smučkami in ostalim svojega otroka.

Najprej pa nekaj splošnega o smučanju, morda še tega niste vedeli. Smučanje je tako rekoč slovenski narodni šport. Že Valvazor nam poroča o prebivalcih Bloške planote, kateri so rabili smučke v vsakdanjem življenju in za razvedrilo. Že oni so poznali glede na namen uporabe več vrst smuč (npr. za pogrebe so uporabljali posebne smuč). V obdobju, ko je postal šport dosegljiv širšemu krogu ljudi, se je kot ena prvih športnih panog uveljavljalo ravno smučanje. Po prvi svetovni vojni se je smučanje močno razmahnilo, tako v svetu kot tudi pri nas. Bloško smučanje kot tudi začetke smučanja pri nas štejemo v alpsko smučanje oziroma v turno smučanje. Prve zimske olimpiade v St. Moritzu leta 1924 pa smo se udeležili s smučarji tekači. Svetovni sloves pa smo še pred drugo svetovno vojno dosegli z velikanko v Planici, to je s smučarskim skakalnim športom.

Kot velja za večino športnih panog, tako tudi za smučanje, da šele znanje prinaša optimalne užitke. Učni načrt osnovne šole zahteva, da se vsi šoloobvezni otroci nauče smučanja v 5. razredu. Znano pa je, da je smučanje šport, za katerega ni nikoli prepozno, da se ga začnemo učiti.

Še nekaj let nazaj je veljalo, da mora imeti smučar čimdaljše smuč, tako tudi začetniki. Tisti, ki se je začel učiti z 2 m ali več dolgimi smučmi, je za pridobitev osnovnega znanja porabil več let. Mnogi so medtem odnehali iz razumljivih vzrokov. Samo učenje je naporno in neprijetno. Večletno učenje torej odbija, je pa tudi drago. Nekako v smučarski sezoni 72/73 pa je tudi k nam kot "boom" prodrl sistem smučarskega učenja na smučeh GLM (sistem učenja na kratkih smučeh, vendar o tem več drugič).

In sedaj nekaj besed o smučarski opremi.

Resda poskušajo nekateri s svojo super opremo izkazovati svoj družbeni oziroma socialni položaj, čeprav temu ni vedno verjeti, res pa je tudi, da oprema le ni stvar mode. Razvoja smučarske opreme ne poganja naprej moda, marveč zahteva tekmovalnega smučanja. Nepregledne množice smučarjev si prizadevajo posnemati vrhunske smučarske ase, ker pa ne zmorejo posnemati njihovega trdega treninga, samopremagovanja in samoodpovedovanja, pač posnemajo njihovo opremo. To pa je včasih lahko zelo škodljivo.

Oprema mora biti taka, da bo mogoče čim popolnejše izvesti gibanje oziroma akcijo, ki jo je naš gibalni mehanizem začel in se mora preko opreme prenesti na sneg. Čevlji se mora tesno prilegati nogi, mora biti eno z nogo, smučka mora biti prav tako ena z nogo in primerno trda. Torej čim manj gibanja naj se izgubi v prazno.

Visoki zadnji nastavek čevlja je pomemben samo za tekmovalce, za povprečnega smučarja pa je priporočljivo imeti srednje visok zadnji nastavek. Pri nas so najbolj razširjene znamke smučarskih čevljev San Marco, Caber in Tehnica - Alpina. Čevlji so kvalitetni, saj jih nosijo tudi naši reprezentanti.

Mnogi mislijo, da morajo kupiti najdražje smuči. Res je, da so drage smuči tudi najkvalitetnejše, vendar so te samo za aktivne tekmovalce. Elan, tovarna športne opreme ima že dolgo ustaljene tipe smuči, tako da se za nakup sorazmerno lahko odločimo. Sicer pa iz naslednjih tabel lahko zelo enostavno sami izračunate, kakšne smuči vam ustrezajo. Važno je le, da ste dovolj samokritični.

Pri izbiri je najvažnejše vaše znanje smučanja.

Razredi:

1. Začetniki - hoja in drsenje po ravnini, igre na snegu, obrati, vzponi, padanje in vstajanje, smuk naravnost, učenje plužnega zavoja, učenje vožnje z vlečnico itd.
2. Začetniki, ki obvladajo spreminjanje smeri in zaustavljanje s plužnimi zavoji.
3. Nadaljevalna šola - tekoče zavijanje z izpluževanjem zgornje ali spodnje smučke ali obeh smuči naenkrat.
4. Nadaljevalna šola - prehod iz plužne na paralelno tehniko.
5. Dobri smučarji - paralelna tehnika.
6. Dobri smučarji - paralelni zavoj od brega.
7. Zelo dobri smučarji - aktivno zarezovanje z robniki, hitro vijuganje z zadrževanjem.
8. Odlični smučarji, ki obvladajo vse tehnične prvine v ugodnih snežnih razmerah.
9. Odlični smučarji - obvladovanje vseh oblik krmarjenja na vseh vrstah snega (leđ, globoki sneg) in na vseh strminah.

Ko ste ugotovili, v katero skupino spadate, ugotovite po razpredelnici, koliko točk vam pripada.

Razred	točke
1.	10
2.	14
3.	17
4.	20
5.	24
6.	28
7.	29
8.	30
9.	31

Naslednje tabele upoštevajo starost, višino in težo. Predvsem starejši naj upoštevajo, da mišice postanejo manj prožne, kosti bolj krhke in je zato varneje smučati počasneje. To pa je lažje s krajšimi smučmi.

Leta	točke	Višina v cm	točke
80	10	200	19
70	14	195	18
60	16	190	17
50	18	185	16
45	19	180	15
40	20	175	14
35	20	170	13
30	20	165	12
25	20	160	11
20	20	155	10
15	20	150	9
12	17	145	8
10	15	140	7
7	10	135	6
6	8	130	5
4	5	125	4
		115	3
		105	2
		95	1

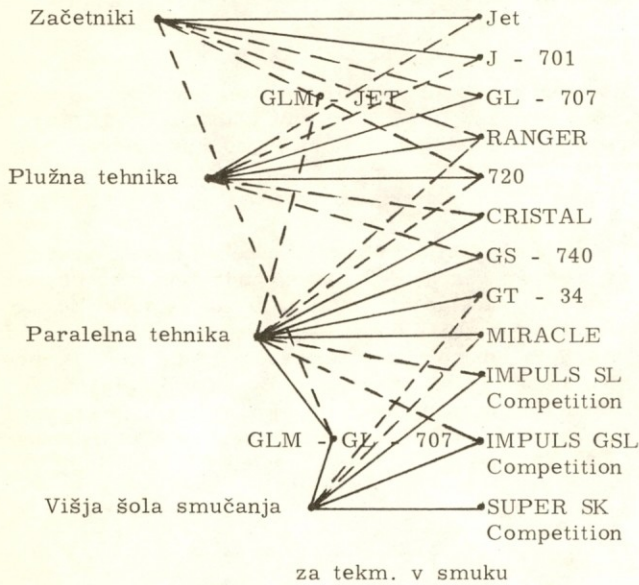
Teža v kg	točke
100	19
95	19
90	19
85	18
80	18
75	18
65	17
55	16
50	15
45	14
40	13
35	12
30	11
25	9
15	8
14	7

Na vrsti je seštevanje točk:

Skupno število točk	Dolžina smuči v cm
87	220
85	215
83	210
81	205
79	200
77	195
75	190
73	185
71	180
69	175
67	170
65	165
63	160
61	155
59	150
57	145
55	140
53	135
51	130
49	125
47	120
45	115
43	110
41	105
39	100
37	95
35	90
33	85
31	80
29	75
27	70

Sedaj smo ugotovili, kolikšna dolžina nam ustreza. Na vrsti je izbira tipa smuči. Prejšnjo razporeditev na 9 kakovostnih razredov bomo zmanjšali na 4.

Polna črta pomeni prednost v izbiri. Če se veliko smučate in ste povrh tega še težki, vzemite boljši tip (prekinjena črta vam pove, kakšen tip še lahko izberete). Če ste finančno šibkejši oziroma se smučate zelo malo, potem lahko vzamete slabše (spodnjo mejo vam kaže prekinjena črta).

Pri okovju ne smemo dosti razmišljati. Imeti morate varnostne vezi in sicer varnostno glavo in varnostno peto, to je okovje, ki se pri padcu odpre in spusti čevelj iz vrteče se smučke. Izbira okovja v naših trgovinah je res odlična, slabih vezi ne prodajajo, med odličnim markerjem, tyrolio gezejem in salamonom igra vlogo pri izbiri le osebni okus.

Palice pridejo v upoštevanje le kovinske, drugih zahtev ni, dolžino pa si oglejte na tabeli.

Velikost smučarja v cm	Dolžina palic v cm
190	136
185	132
180	128
175	125
170	121
165	118
160	114
155	111
150	107
145	103
140	100
135	96
130	93
125	89
120	86
115	82
110	78
105	75
100	71

Vse bolj tudi nedeljski smučarji ugotavljajo, da je pomembno smučke tudi namazati. Dolgo je veljalo med "nedeljskimi", da masa na drsni ploskvi ne potrebuje maže. Toda mazati je treba. Najprej je treba namazati smučo ko jih kupimo. Tedaj jih polikamo z rdečim voskom, da jih impregniramo. Povprečni smučarji najraje uporabljajo maže "spray" ker je z njimi

najmanj dela, pa še maže v obliki "paste". Resnejši smučarji pa so opremljeni z likalnikom in čopičem za mazanje. Nujno je mazanje ob novem in pa mokrem snegu. Pri nas najbolj poznamo maže TOKO (za temperaturo snega) in maže HOLMENKOLM (za temperaturo zraka). Mažam je vedno priloženo tudi navodilo za mazanje.

Upam, da se boste sedaj lažje odločili, kakšna naj bo oprema za vas, za vašo ženo ali moža in vaše otroke. Pri nakupu opreme za otroke vam svetujem, da ne kupujete nove, zaradi hitrega preraščanja, pač pa se poslužujete smučarskih sejmov rabljene opreme, ki so sedaj že redno organizirani v Ljubljani. Tam boste z lahkoto prodali vašo opremo in kupili novo.

Želim vam prijetno smuko.

Lojze IZLAKAR

KRAJEVNA KONFERENCA ZS MEDVODE -NEKAJ NOVEGA

Veliko besed je bilo potrebno izreči, sklicanih je bilo več sestankov, vendar uspeh ni izostal. Delo zagrizenih tovarišev za krajevno problematiko je bilo kronano z ustanovitvijo KRAJEVNE KONFERENCE ZVEZE SINDIKATOV MEDVODE.

Dne 9. julija 1974 so bili "gostje" Colorja delegati vseh delovnih in drugih organizacij Medvoškega področja, kjer so dokončno potrdili ustanovitev konference, se kritično pogovarjali o problematiki in si tudi zadali cilje za nadaljnjo pot.

V uvodnih besedah je bilo opisano dosedanje razdrobljeno delo posameznih sind. organizacij in zakaj je do te ideje prišlo. Že dalj časa se je kazala potreba, da bomo lahko le s skupnimi močmi prišli do nekaterih ciljev.

Razprava je bila zelo živahna in bogata. Delegati so se dotaknili vprašanj kot so: reševanje skupnih problemov, potreba po strokovno političnem delavcu, šport in rekreacija, stanovanjska problematika, skupno nalaganje denarja, družbena prehrana, sindikalna lista, problem zdravstva in zobozdravstva itd.

Delegati so nato sprejeli še poslovnik konference in potrdili naslednje sklepe:

- čimhitrejša realizacija stanovanjske izgradnje, vključno s problematiko izgradnje samskega doma;
- povečanje stopnje prispevka od 6% na 8% za stanovanjsko izgradnjo, s tem, da 2% ostaneta delovnim organizacijam;
- delati na usklajevanju sindikalne liste;
- oceniti in analizirati fluktuacijo delovne sile in delati na zmanjšanju le-te;
- stalno reševati problematiko otroškega varstva in družbene prehrane;
- dosledno izpeljati solidarnostno akcijo za Kumrovec in Kozjansko;

- v letu 1975 morajo vse osn. org. sind. planirati del sredstev iz svojih proračunov za športno, kulturno in ostalo dejavnost na medvoškem področju, s tem pa mora biti najprej vsa dejavnost še bolj približana delovnim ljudem in občanom;
- priporočilo obč. sind. svetu, da se vsaj del sredstev odvojenih za Bosansko krajino prenese na potresno področje Kozjansko;
- koordinacijski odbor mora vzklajevati aktivnost vseh sindikatov na območju Medvod ter z drugimi družbeno-političnimi organizacijami.

Konference se je udeležil tudi predsednik Občinskega sindikalnega sveta tov. Lojze Mežnarič in to dejavnost političnih organizacij izredno toplo pozdravil. Akcija, ki je bila izvedena v Medvodah, je prvi primer takšne dejavnosti v Sloveniji.

Lojze IZLAKAR

TAKŠNI SMO

Starejša ženska je na trgu hotela kupiti rože. "Po pet dinarjev cvet," je ponujal prodajalec. Pet dinarjev roža, se je zamislila ženica. Deset cvetov petdeset dinarjev, je bila preprosta računica! "Ali ni to predrago?" je tiho dejala. To je bilo prodajalcu dovolj, da pokaže obraz človeka, ki vse vidi le skozi dinar. "Tovarišica, poglejte tamle, tam so zastonj," je prodajalec pokazal na uvelo, odvrženo cvetje v smetnjaku. Z občutkom sramu je ženica odšla ob glasnem hihitanju prodajalca. Kakšen primitivizem!

Ali dogodek v avtobusu, ko je sprevodnik dejal starejši ženski: "Drugič ostriži nohte, če hočeš dobiti karto!" Seveda je prav sprevodnik "poklican", da ocenjuje ali ženici pristajajo dolgi nohti ali ne! Pritajen smeh in spet sklonjena glava zaradi "primitivnega" sprevodnika!

Ali "prizor" iz gledališča, ko je starejša igralka brala dolgočasnejši monolog in bila deležna opazke iz dvorane: "Stara, dovolj te imamo!"

Kaj pa opazke dekletom, ki ponavadi prihajajo iz skupine fantov? Ali so jo morda razžalili? To seveda ni delo miličnikov, toda čigavo pa je? Vprašujem se, do kdaj lahko človek obvlada potrpljenje. Kako naj se obvarujemo ljudi, ki si dovolijo žaliti druge, njim pa ne moremo do živega? Seveda smo vsi krivi za to. Za "primitivizem" je edina metoda vzgoja, to pa je naloga nas vseh!

MALI LEKSIKON SAMOUPRAVLJANJA

RACIONALIZACIJA

Celota vseh tehnoloških in organizacijskih ukrepov in postopkov, ki so namenjeni, da se v delovnem

procesu vzpostavi optimalni odnos med ljudmi in sredstvi za proizvodnjo, s tem pa spravi na minimum časovno trajanje teh procesov in potrošnja ljudske in pogonske energije in materiala. Tako zamišljena racionalizacija teži k maksimumu proizvodnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti.

Racionalizacija ni samo tehnološki in organizacijski problem, ampak je tudi psihofiziološki, ker je razvijanje kolektivnega duha in dobrih odnosov med ljudmi pogoj za vsako povečanje učinka ter ekonomiziranje sil in materialnih vrednot.

Za racionalizacijo so često potrebne nove investicije, medtem ko v nekaterih drugih primerih niso potrebna investicijska vlaganja, ker se lahko postopki dela racionalizirajo z boljšo razdelitvijo delovnih mest, pravilnejšim izborom in razporedom ljudi, zmanjšanjem utrujajočih gibov pri delu, z izmenjavo izkušenj s konkurenti in potrošniki itd. Po podatkih iz strokovne literature je približno 30% racionalizacija povezana z investicijskim vlaganjem, medtem ko 70% ni.

RABAT

Procentualni popust od cene ali skupnega zneska, navedenega v fakturi. Industrijska podjetja ga odobravajo trgovskim za kupljene količine blaga, da bi ga slednja lahko prodajala po isti (tovarniški) ceni. Ta popust lahko dajejo tudi trgovinska podjetja na veliko trgovskim podjetjem na malo. Z dajanjem rabata se stimulira nakup blaga, t.j. povečanje prometa in vzpostavljane boljših poslovnih vezi.

RAZŠIRJENA REPRODUKCIJA

Proces obnavljanja proizvodnje v razširjenih merilih. Del proizvedenih dobrin se akumulira in pretvarja v sredstva za proizvodnjo, ki se dodaja obstoječemu skladu teh sredstev, in sredstva za življenje novo zaposlenih delavcev. Obseg razširjene reprodukcije je odvisen od razdelitve novoustvarjene vrednosti, oziroma narodnega dohodka, na sklad akumulacije in sklad osebne porabe prebivalstva, proizvodnosti dela, količine uporabljenih proizvodnih sredstev, zaposlene delovne sile itd.

REEKSPORT

Izvoz blaga, ki je bilo pred tem uvoženo, da bi se dodelalo, predelalo ali oplemenitilo; izvoz blaga, ki je bilo uvoženo, da bi dobilo značaj domačega blaga, ki bi lahko bilo izvoženo; veja zunanjetrgovinskega poslovanja, ki se ukvarja z izkoriščanjem valutarnih prednosti, katere se realizirajo, ko se blago tujega porekla pretvori s carinsko manipulacijo v blago domačega porekla in se kot tako izvozi dalje.

Načeloma se to dogaja z blagom iz klirinškega področja, ki se izvaža v neklirinške države.

REFERENDUM

Oblika neposrednega sodelovanja državljanov pri sprejemanju zakona ali pri drugih važnejših vprašanjih, ki so pomembni za družbeno skupnost.

Ustavni zakon SFRJ predvideva, da lahko Zvezna skupščina odloči, da se zakonski predlog, pred sprejetjem ali po njem, ali neko drugo vprašanje iz pristojnosti federacije, da v odločanje volilnemu telesu. Institucija referendum je predvidena tudi v republiških ustavnih zakonih za posle iz pristojnosti republiških organov oblasti.

Lokalni referendum je oblika neposrednega sodelovanja občanov v važnejših lokalnih poslih. Lokalni referendum je urejen z republiškim zakonom.

REGRES

Pravica do nadomestila; pravica plačnika, da od osebe, kateri je plačal, zahteva nadomestilo izplačane vsote. Menični regres je pravica imetnika ali meničnega obveznika, ki je izplačal menico, da zahteva izplačilo od drugih meničnih obveznikov. Isto velja tudi za čekovni regres. Ekonomski ukrep v obliki nadomestila, ki ga v SFRJ daje država iz sredstev zveznega budžeta, na podlagi posebnih predpisov. Daje ga za nabavo določenega blaga, posebno opreme in reprodukcijskega materiala in s tem omogoča hitrejši razvoj določenega gospodarskega področja ali panoge, cenejšo proizvodnjo (ali usluge) nekaterih gospodarskih organizacij, ali povišanje življenjskega standarda prebivalstva.

RENTABILNOST

Dobičkonosnost, koristonosnost, donosnost ipd. V gospodarskem poslovanju označuje koristen učinek, ki je dosežen v tem poslovanju.

Rentabilnost industrije, važen pokazatelj uspešnosti nekega podjetja, panoge ali celotne industrije. Odvisen je od ekonomičnosti poslovanja podjetja, organizacije proizvodnje, instrumentov ekonomske politike, komercialne politike podjetja in stanja na tržišču. Rentabilnost socialistične industrije se dosega s stalno modernizacijo proizvodnje, z uvajanjem naprednejše tehnike in izboljšave organizacije dela.

SANACIJA

Skupek ukrepov, da bi se neka gospodarska (ali druga) organizacija izvlekla iz težav in usposobila za nadaljnjo dejavnost. Do sanacije gospodarske organizacije pride v situaciji, ko ta organizacija zaradi slabega poslovanja, napak v vodenju ali situaciji na tržišču, ne more izpolnjevati svojih obvez. Sanacija v širšem smislu zajema različne ukrepe reorganizacije, rekonstrukcije, menjavo obsega proizvodnje ali spremembe v predmetu poslovanja. V naši praksi se sanacija izvaja v glavnem z reorganizacijami, dotacijami za pokritje izgube, dodelitvijo novih sredstev s posebnim kreditiranjem, ali s prisilno upravo. Uspešna sanacija omogoča podjetju nadaljnje delo, neuspešna pa običajno privede do prisilne likvidacije.

SREDSTVA GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Predmeti, pridobljene pravice, naložbe in denar, s katerimi gospodarske organizacije dosegajo ali pospešujejo doseganje svojih poslovnih ciljev. Gospodarske

organizacije s svojim poslovanjem ustvarjajo sredstva, ki so potrebna za trajno dejavnost. Sredstva lahko dobijo s posojilom in na druge načine, ki so predvideni v zakonu. Vsa sredstva gospodarskih organizacij so v družbenem lastništvu, gospodarske organizacije pa imajo nad njimi pravico koriščenja in upravljanja. Pri tem je gospodarska organizacija dolžna, da postopa kot dober gospodar, sredstva pa mora koristiti po njihovem namenu. Namen je različen po kategoriji in skladu sredstev.

Po zakonu se sredstva delijo v tri sklade:

1. poslovni sklad
2. rezervni sklad
3. sklad skupne porabe

STEČAJ

V materialnem smislu stanje (status), v katerem je dolžnik, ko ne more poravnati svojih dospelih denarnih obvez. Cilj stečaja je, da se s posebnim postopkom (stečajni postopek) zagotovi enakost vseh dolžnikovih upnikov. V formalnem smislu se zaradi tega v posameznem postopku popiše, zavaruje, prečisti in vnoveči vse imetje dolžnika. Zatem se sorazmerno razdeli vsem upnikom. Postopek se vodi za ime in v korist vseh upnikov in na celotnem dolžnikovem imetju (to je načelo univerzalnosti v stečaju). Vsi dolžnikovi upniki imajo enako korist ali škodo od propada skupnega dolžnika.

ŠTRAJK

Organizirana prekinitve dela s strani delavcev in v znak protesta proti določenim ukrepom kapitalističnih lastnikov; sredstvo delavcev, s katerim bi primorali lastnika sredstev za proizvodnjo, da zadovolji njihove določene zahteve (boljši delovni pogoji, večje plače ipd). Stavkokaz je delavec, ki se ni odzval pozivu, da stopi v štrajk (da se pridruži svojim tovarišem v štrajku, ampak nadaljuje z delom). To je torej človek brez razredne zavesti in občutka solidarnosti, ali tisti, ki ga kapitalist s podkupovanjem ter drugimi sredstvi in metodami uspe odvrniti od boja delavskega razreda proti eksploataciji.

TEHNOKRACIJA

Tehnokracija (grš.) ekonomsko gibanje, ki je nastalo v ZDA v obdobju velike svetovne ekonomske krize 1929-1933. Na podlagi teoretskih postavk H. Scotta, ki zahteva, da se gospodarstvo in družbena ureditev organizira po principih tehnike in pod vodstvom tehnikov. Tehnokracija je izraz težnjavi razvitega kapitalističnega društva, da se najde izhod iz gospodarskih težav, ki izhajajo iz nasprotij tega društva. Tehnokratizem vidi samo tehnične aspekte problemov, ki so pred družbo na določeni stopnji razvoja, vendar ni sposoben ali noče povezati ekonomskih problemov industrijsko razvite kapitalistične družbe z družbenimi in političnimi gibanji v konkretnem družbenem sistemu.

TEHNOLOGIJA

Veda, ki proučuje predelavo naravnih materialov (surovin). Snovi, ki jih nudi mineralni, rastlinski ali ži-

valski svet, človek navadno ne more uporabljati v naravnem stanju, mora jih predelovati, oplemenjevati. Tako se ustvarjajo uporabne vrednosti. Tehnologija proučuje metode, ki zagotavljajo bolj ekonomično proizvodnjo, predvsem v industriji. Deli se na splošno in vrsto specializiranih tehnologij: goriv, tekstila, metalurgije itd.

TRŽIŠČE

Skupek in splet rednih razmerij med ponudbo in povpraševanjem na določenem področju in v določenem času. To je vsota in medsebojna odvisnost vseh rednih stikov med proizvajalci (prodajalci) in potrošniki (kupci) zaradi menjave blaga. Za tržišče se često smatra prostor, na katerem se sestajajo prodajalci in kupci, da bi zamenjali blago (tržnica, sejmišče, borze in sejmi), in posamezna ustanova ali organizacija, katere cilj je, da na enem mestu koncentrira ali izenačuje ponudbo in povpraševanje (trgovinska mreža, borze, akcijska mesta, sejmi ipd.). Prej je bilo tržišče vezano na določeno mesto, na osebno prisotnost prodajalca in kupca in na fizično prisotnost blaga. Z razvojem proizvodnih sil postaja tržišče vse manj vezano na fizično prisotnost ljudi in blaga, odnosi na tržišču pa postajajo kompleksnejši. Na modernem tržišču ni več potrebno konkretno mesto, osebni stiki in prisotnost blaga; konkretno mesto in osebni stik zamenjujejo razne naprave za prenos vesti (pošta, telegraf, telefon, teleprinter, radio, ipd.), prisotnost blaga pa zamenjujejo vzorci, tipi, standardi, specifikacija blaga ipd.

Tržišče v socializmu. V socializmu obstaja blagovno gospodarstvo in tudi tržišče. Tržišče ni anarhično, ker se družbena proizvodnja, ki se odvija na podlagi družbenih sredstev za proizvodnjo in delavskega samoupravljanja, urejuje z družbenimi plani. Zaradi tega je delovanje zakona ponudbe in povpraševanja omejeno, tržišče delovne sile pa se izgublja. Vendar tržišče zadržuje svoj značaj v okviru plansko določenih proporcij narodnega gospodarstva, služi kot korekcija družbenih planov, omogoča stimuliranje proizvajalcev in delovnih kolektivov za povečanje in modernizacijo proizvodnje.

VALORIZACIJA

Naknadno ugotavljanje vrednosti stvari. Navadno zaradi motnje v kupni moči denarja. Ožje gledano je to nova ocena, v širšem smislu pa je ponovno določanje vrednosti stvari, katere knjižna vrednost ni več adekvatna stvarni vrednosti. Z valorizacijo se vzpostavlja realen odnos vrednosti posameznih sredstev, kar omogoča racionalnejše poslovanje.

REVALORIZACIJA

Ponovno ocenjevanje vrednosti. Pri denarju s pomočjo devalvacije ali revalvacije. Do revalorizacije sredstev gospodarskih organizacij prihaja zaradi usklajevanja njihove stvarne, s knjižno vrednostjo.

ZALOGE

Material ali blago, ki je v skladišču gospodarske, proizvodne, trgovinske ali neke druge organizacije.

Material ali blago, namenjeno za proizvodnjo, prodajo ali potrošnjo, ki ni v uporabi, zamrzuje obratna sredstva, povečuje stroške in povečuje rizik. Pravilo je, da se material ali blago čim manj zadržuje v skladišču. Tako je zagotovljeno dvema principoma: principu ekonomičnosti (čim manjši stroški, tem hitrejša obračanja) in principu gotovosti za neoviran proces. Zaloge so lahko povprečne, optimalne, minimalne, normirane, nekurantne, tehnične, konjunkturne.

ZAVAROVANJE

Ekonomska ustanova, ki temelji na vzajemnosti in z ustvarjanjem posebnih denarnih skladov, daje odškodnino za imovinsko in neimovinsko škodo. Zavarovanci tvorijo skupnost rizika in v zavarovalni sklad vplačujejo relativno male prispevke - premije.

Zavarovanje se deli po predmetu na zavarovanje imetja in zavarovanje osebe. Zavarovanje oseb se lahko deli na privatno in socialno zavarovanje.

Zavarovanje se lahko deli na prostovoljno ali pogodbeno in obvezno.

Obvezna zavarovanja se delijo na avtomatska, obvezna in pogodbeno zavarovanja. Osnova prostovoljnega zavarovanja je polica. Pravila zavarovanja so sestavni del pogodbe o zavarovanju.

ZDRUŽEVANJE V GOSPODARSTVU

Trajnejše povezovanje gospodarskih organizacij zaradi skupne dejavnosti v modernizaciji posameznih panog gospodarstva in dejavnosti, ali zaradi poslovnega sodelovanja v pogojih vse večje delitve dela in delavskega samoupravljanja. Pri tem povezovanju se ne sme omejevati samoupravnost in samostojnost gospodarskih organizacij.

Združevanje je obvezno ali prostovoljno. Glavni cilj mu je izboljšanje in pospešitev socialistične, družbene organizacije proizvodnje, blagovnega prometa in uslug, dvig produktivnosti dela, skupne tehnične, komercialne in znanstveno-raziskovalne službe, zmanjšanje stroškov poslovanja, menjava izkušenj in izboljšanje metod dela, razvijanje delavskega samoupravljanja ipd. Prepovedano je združevanje, s katerim bi se ustvarjali monopoli v proizvodnji ali na tržišču, rušili enotnost državnega gospodarskega področja, odrekale osnovne pravice upravljanja in samostojnosti gospodarskih organizacij.

ŽIRO RAČUN

Račun, na katerem so praviloma sredstva za obnavljanje plačilnega prometa z negotovinskim plačilom, oziroma prenosom denarja iz enega računa na drugi, brez uporabe gotovine (z virmanom). Gospodarske organizacije in ustanove, ki razpolagajo z družbeno imovino, morajo imeti žiro račun za obnavljanje svojega finančnega poslovanja. Prav tako morajo na svoje naloge pisati določene šifre in polagati dokumentacijo za družbeno evidenco in za potrebe družbenega knjigovodstva.

Na predlog direktorja kadrovsko splošnega sektorja je delavski svet na 7. in 8. redni seji priznal naziv "priučeni" (polkvalificirani) delavec Branku Berus in Miloradu Ivanović iz tehničnega sektorja ter Stanetu Pož. točnik.

PODPIS SPORAZUMA

Na 7. redni seji delavskega sveta so člani sprejeli sklep o podpisu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije in samoupravni sporazum o združevanju v samoupravno interesno skupnost na preskrbovalnem področju Elektro Kranj. Imenovan je bil tudi delegat za konferenco delegatov odjemalcev električne energije na visoki napetosti tov. Franc Prusnik.

POSOJILA RAZDELJENA

Delavski svet je na 7. redni seji sklenil na predlog Odbora za medsebojna razmerja odobril spodaj navedenim delavcem posojila za stanovanjsko izgradnjo:

1. Plešec Andrej	60.000 dinarjev
2. Zorc Zvone	60.000 dinarjev
3. Jakič Alojz	60.000 dinarjev
4. Modic Gabrijela	60.000 dinarjev
5. Frahm Rozka	60.000 dinarjev
6. Sedej Cilka	40.000 dinarjev
7. Krmelj Stane	40.000 dinarjev
8. Sedej Vekoslav	60.000 dinarjev
9. Telarević Osman	20.000 dinarjev
10. Križaj Štefan	20.000 dinarjev
11. Jamnik Stanko	30.000 dinarjev

Na isti seji je bilo pogojno odobreno posojilo Džaferju Begoliju 20.000 dinarjev in Radu Cvajnar 30.000 dinarjev pod pogojem, da prvi dostavi potrdilo, da se smatra uvedba centralne kurjave kot adaptacija, drugi pa mora predložiti ustrezne listine.

SPREMEMBA PRAVILNIKA

Na 8. redni seji delavskega sveta je bila sprejeta sprememba Pravilnika o stanovanjski izgradnji ter se člen 43 odslej glasi:

"Ne glede na določila tega pravilnika lahko delavski svet na predlog Odbora za medsebojna razmerja izjemoma odobri posojilo ali dodeli stanovanje delavcu, ki nima pogojev za pridobitev pravice po določilih tega pravilnika."

Oba organa navedena v prvem odstavku tega člena, sta dolžna v teh primerih upoštevati razpoložljiva sredstva, predvsem pa stanovanjske, socialne in zdravstvene razmere delavca in njegove družine ali pa neposredni interes delovne organizacije.

PRISTOP K POSLOVNEMU ZDRUŽENJU

Na 8. redni seji so člani delavskega sveta sprejeli sklep o pristopu k poslovnemu združenju jugoslovanskih proizvajalcev premaznih sredstev, barv, pigmentov in lepil "Boje i lakovi" Beograd. Za podpis pogodbe je pooblaščen generalni direktor Miloš Gabrijel, ki je sodeloval pri razgovorih pri oblikovanju pogodbe. Pogodbeno sodelovanje je predvsem potrebno zaradi skupnega nastopa na trgu in po vprašanju režimov in cen. Za člana delegacije je delavski svet imenoval komercialnega direktorja Jožeta Bukovca in vodjo predstavništva v Beogradu Dragutina Burlića, dipl. oec. Slednji pa nas bo zastopal tudi v upravnem odboru združenja.

PLANINSKI TABOR TAMAR 74

Delavski svet je ugodil prošnji planinskega društva Medvode in prevzel pokroviteljstvo nad planinskim taborom Tamar 74, ki je bilo od 18. do 25. avgusta letos v organizaciji mladinskega odseka planinskega društva Medvode. V okviru možnosti se bo naknadno razpravljalo tudi o finančni pomoči.

POVEČANA VREDNOST TOČKE

Delavski svet je na 7. redni seji sprejel na predlog političnega aktiva tovarne sklep, da se vrednost točke, glede na višje življenjske stroške in glede na znane težave pri pridobivanju kadrov, dvigne za 20%, tako, da bo znašala 1,20 dinarja od 1. julija dalje. Tak osebni dohodek se izplačuje vsem delavcem ne glede na še veljavna določila samoupravnega sporazuma o dogovorjenih osebnih dohodkih.

O POŽARU PRIHODNJIČ

Dne 26. julija ob 4.12 uri je nenadoma izbruhnil požar v oddelku črne kuhinje v novi tovarni, o katerem je poročalo dnevno časopisje.

Ker še vedno niso znane ugotovitve strokovne komisije o vzrokih požara, bomo obširneje (tudi slikovno) poročali v naslednji številki glasila.

NAGRADNA KRIŽANKA

						SENEGAL	SPREMLJIVOST	PESNIŠKE PUŠČICE	REKA V SRBIJI	LASTNO ROČNO	KISIK	REZERVAT DOMODROM V JUŽNI AFRIKI	SPAKA	VZNEMI- RJAJOČ
						→								
						→					GERMANSKI OREL			
						MESTO V ITALIJI				STAR NAROD V AMERIKI				
POL KVALIFI- KACIJA			ŠVEDSKA		DUŠIK	EGIPT	MOŠKO IME				KRAVLJIVEC			
			APETIT								BARIJ			
VOLNENA TKANINA							STARA PUŠKA NA KREMEN							
							UNITED NATIONS							
BRITANSKI POLITIK IN DRŽAVNIK					ST. RIM. BOJNA TROBENTA				TROPSKI VETER					
					PRIP. NEKD. ILIRIKA				ŽALNI TRAK (LAT)					
PRASTAR NARODI NA ŠKOTSKEH					VILA, BOGINJA						TAJSKA		ENA	
					.12. ČRKA						ORIENTAL. ZDRAVNIK		(RIMSKO)	
GORA V ŠVICI			MESTO NA POLJSKEM			LUKSEMBURG				MADŽARSKA AVSTRICA			VANADIJ	
			PARTIZAN, PESNIK			100 (RIMSKO)				PREPOD			KITAJSKI SREBRNIK	
MESTO V ZSSR					ŠLONOKOŠ- CENA OBALA			OR						
					REKA V ČRNI GORI			OTOK V TIHEM OC.						
ŠPANIJA		PLEMIŠKA STOPNJA				DAN V TEDNU						UNITED NATIONS		
		ST. EGIPT. BOGINJA				PROIZVOD COLORJA						KAMBODŽA		
DVAKRAT (GRŠKO)			ŽENSKO IME	REKA V ZSSR	PRIPADNIK GOTOV			ST. GRŠKA BOJNJA ZMAGE		ZAMBIDA				FOSFOR
NEZADOST- NA OSTRINA VIDA												NEPTUNIJ		
												VRSTA LEPILA		
MESTO V MALIJU					MONGOLSKI POGLAVAR				ŠVEDSKA		TAJSKA		DRŽAVA V ZDA	NOVO MESTO
					REKA V ITALIJI				DEJNE ZASNOVE					
MAŠČE- VANJE (SRBOVAR)						TIBETAN- SKO GOVEDO	GRŠKI PESNIK TRAGED	URAN						
SESTAVIL: C. J.	POVRŠIN- SKA MERA	NEZNAHEC GRŠKA ČRKA			NORVEŠKO GOROVJE						NEMŠKI FIZIK			
					DANSKA						ISLANDIJA			
V ST. GR. HČI KRALJA MINOSA							MONGOLSKO MESTO						ITALIJA	SALZ- BURG
							.19. ČRKA						1000 (RIMSKO)	
MOŠKO IME			VRSTA KURIVA					GRŠKO MESTO						

Za pravilno rešitev slikovne križanke razpisujemo tri nagrade:

1. nagrada 60 dinarjev
2. nagrada 40 dinarjev
3. nagrada 20 dinarjev

Križanke oddajte v splošni sektor z oznako "Nagrada križanka Colorjeve informacije" do vključno 10. oktobra 1974. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko.

Obilo sreče!

COLORJEVE INFORMACIJE štev. 7-8 (30), leto III, julij-avgust 1974. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode vsak mesec v nakladi 650 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: dipl. prav. Mirko Korinšek (odgovorni urednik), Franci Rozman (glavni urednik), ing. arh. Janina Ferjančič, ing. Rihard Pevec, Anica Keber in Alojz Izlakar. Fotografije: Franci Rozman. Oprema: Pavle Učakar. Tisk: Partizanska knjiga, Ljubljana.

PRAVILNA REŠITEV KRIŽANKE IZ MAJSKE ŠTEVILKE

NAGRADNA KRIŽANKA

	UČENJE	HONORAR SRI ČASOPIS	K	CLASIKI ZABKI	REŠITO PEVSKI PUB	R	VAGOV POJUTJE DAGARU	SISAK ŠINE ALUB	S
	U	I	N	D	E	K	S	I	
	K	O	H	O	U	T	E	K	
	B	M	O	T	E	A	M		
	K	O	M	E	T	I	K	S	
M	ZVEPLA	S	A	Z	T	E	K	I	K
E	VZROD	A	S	V	E	R	I	G	E
T	TORBAR V AMERIKI RUŽI	T	E	T	E	K	S	J	M
E	POSPREJ (DARNAK)	U	B	R	Z	A	N	J	E
O	POLMER	R	O	D	Č	I	T	A	V
R	ERDUV NICE	N	U	N	E	K	T	A	R
I	ITALIJA ENGLJEVI NARODI	M	O	A	D	O	N	A	T
T	JAVNA AMERIKI CERKVA	N	K	I	N	E	M	A	D
G	GRANATA	A	K	I	J	E	V	I	K
V	ONJ	O	N	A	T	R	A	S	T
B	E	K	L	A	N	D	C	E	L

1976

MED PRIJATELJI

- Miha, ko prideš v gozd, kaj se zgodi?
- Ne vem?
- Eh, en štor je več!

TELEFON

- Halo, je tam 71-439?
- Ne, niti ene številke niste uganili!

POMOTA

- Slišala sem, da tvoj mož razstavlja. Ali je umetnik?
- Ne, avtomehaničnik!

PRI FOTOGRAFU

- Prosim, bi mi lahko povečali družino?
- Ne, tisti, ki je začel, naj tudi konča!

Za nagradno križanko iz majske številke Colorjevih informacij smo prejeli 26 rešitev. Javno žrebanje smo tokrat izvedli v prostorih prodajnega oddelka. Komisija v sestavi Marija Barle, Anica Bukovec in Tatjana Zajc, je kot dobitnika prve nagrade v znesku 60 dinarjev izžrebala Borisa Pirca, drugo nagrado 40 dinarjev prejme Stanko Jamnik in tretjo nagrado 20 dinarjev Cvetka Širok. Nagrade bodo izžrebancem izplačane skupaj z osebnim dohodkom v oktobru 1974. Čestitamo!

MISLI

Vse manj je dobrih poslušalcev, vse več pa dobrih govornikov!

Tudi dobri ljudje se zaradi dobrega položaja poslabšajo!

Konec dober, vse dobro - samo ob koncu TV programa!

Ljubezen je slepa, žal spregledaš šele po poroki!

Če riba začne smrdeti pri glavi, potem človek pri nogah!

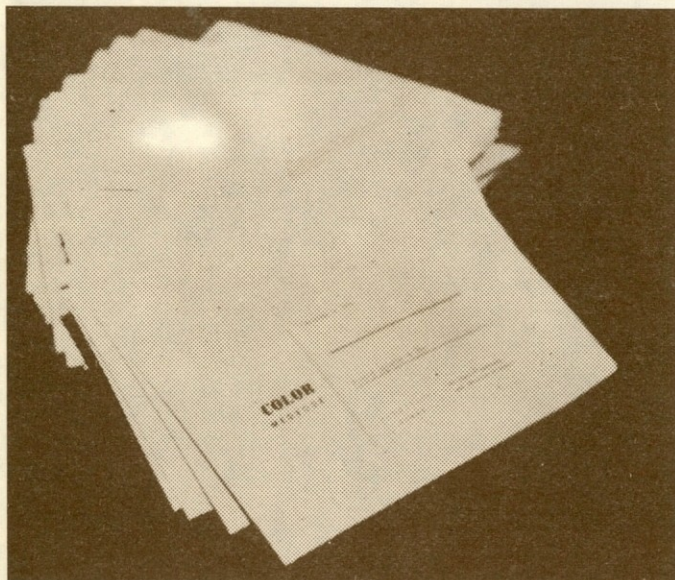

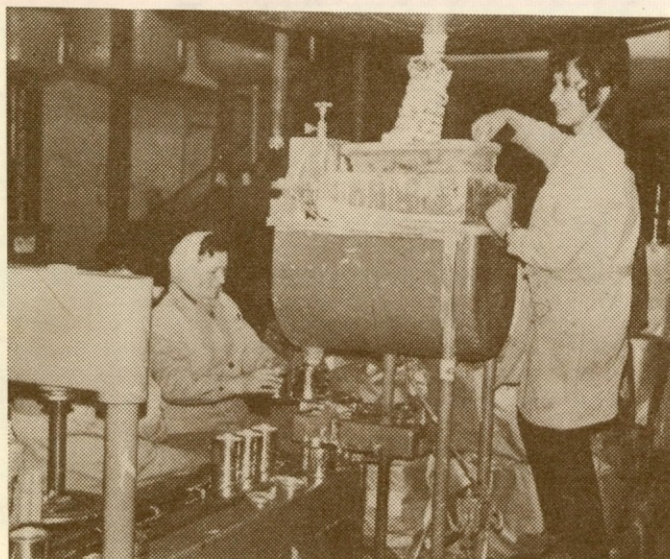
Udeleženci politične šole so z zanimanjem sledili predavanjem ...

Kakšni bodo letošnji rezultati inventurnih popisov blaga?

Kolikšne bodo kuverte do konca leta?

Kljub umazanemu delu veseli obrazi ...

Na dvorišču stare tovarne je vedno polno tovornjakov, ki odvažajo barvo ...